

Sertifikalı Yeşil Binaların Yaygınlaşması İçin Yerel Hizmetlerin Önemi

Ömer Moltay

LEED AP BD+C,

BREEAM Assessor, Mimta EkoYapı

Yasalarla belirlenmiş minimum enerji ve çevresel performanstan daha ileri performans gösteren binalar yeşil bina olarak adlandırılmaktadır. Ülkemizde de bu tür binalara duyulan ihtiyaç özellikle ofis sektöründe kendini göstermekte, alıcılar bilinçlendikçe konut sektörüne de yayılmaları kaçınılmaz olmaktadır. LEED gibi bir yeşil bina sertifikasyon sistemi, bir etiket olmaktan öte, bugün inşa edilmiş bir binanın sahiplerinin gelecekteki enerji maliyetlerindeki artış gibi risklere karşı önlem niteliğindedir. Ancak LEED sertifikasyonu, bütün bunların ötesinde tasarımcılara sürdürülebilir binalar konusunda yol gösteren bir standartlar bütünüdür.

LEED gibi bir sistemin bina tasarımında yol gösterici özelliği sürdürülebilir mimari ve elektromekanik projelendirme konusunda en güncel yaklaşımları barındırmasından kaynaklanmaktadır. Bu yaklaşımların paketlenerek gayrimenkul sektörüne ticari bir ürün olarak sunulması belki de LEED sisteminin en büyük faydası olmuştur. Sistemin inşaat sektöründe kabul görmesi ve popülerliğinin artması ile birlikte International Energy Conservation Code, ASHRAE 189.1 gibi uluslararası kodlar LEED baz alınarak geliştirilmişler ve yeşil bina tasarımının bir zorunluluk olarak ortaya çıkmasını sağlamışlardır.

LEED'in yaygınlaşması ile birlikte sürdürülebilir bina tasarım yaklaşımları ve yeşil bina teknolojileri de yaygınlaşmış ve maliyetlerinde önemli düşüşler gerçekleşmiştir. Örneğin ABD'de hiç yoktan bir yeşil inşaat malzemesi segmenti ortaya çıkmış ve önemli üreticilerin tamamı ürün portföylerine yeşil inşaat malzemelerini de eklemek zorunda kalmışlardır. Aynı şekilde sürdürülebilir bina tasarımında kullanılan

BIM bina enerji modellemesi gün ışığı simülasyonu gibi araçlar yaygınlaşmış ve alışılmış bina tasarım süreçleri bu araçlar etrafında şekillenen daha entegre bir süreç haline gelmiştir. LEED sisteminin geliştiricisi US Green Building Council da amacını "sektörü dönüştürmek" olarak tanımlayarak, sistemin sertifika karakterinden daha çok entegre bina tasarım süreçlerinin önemine vurgu yapmaktadır.

Sadece LEED sisteminin tekelinde olmayan, ancak LEED sayesinde inşaat sektöründe yaygınlaşan bu yeni bina tasarım yaklaşımları, binaların yaşam döngüsü maliyetlerinin optimizasyonu etrafında şekillenmekte ve tüm proje müelliflerinin ortak hedeflere yönelik (ör. senelik enerji ihtiyacını belirli bir sınıрын altında tutmak) ve entegre bir şekilde hizmet sunmalarını gerektirmektedirler. Binanın performansı ile ilgili hedeflere tasarımın herhangi bir noktasında ne kadar yakın olunduğunun teyidi ise bina enerji modellemesi gibi ek çalışmalar ile yapılmaktadır. Bu nedenle, yeşil bina tasarımının en önemli yapıtaşlarından biri olan bina enerji modellemesi çalışmasının da proje müellifleri ile birlikte etkileşimli bir şekilde yürütülmesi çok önemlidir. Diğer bir deyişle ancak alınan tasarım kararlarının bina enerji performansına etkisi konusunda bilginin tasarım sürecinde varlığı ile gerçek bir yeşil binaya ulaşılması mümkün olmaktadır.

LEED'in gelecek sene içerisinde yayınlanacak LEED 2012 standartlarında da projenin erken tasarım safhasında parametrik bina simülasyonları yoluyla bina yerleşimi, pasif güneş önlemleri, cephe parameteleri, ısısal konfor parametreleri ve benzer değişkenlerin bina enerji yükünün azaltılmasına yönelik entegre bir şekilde belirlenmesini gerektiren kriterler bu konuya

verilen önemin gitgide arttığını göstermektedir.

Bu nedenle ülkemizde faaliyet gösteren mühendislik bürolarına hizmet verecek, projelerin tasarım safhalarında yatırımcının koyduğu performans hedeflerine sahip bir binanın tasarlanmasına yol gösterecek ve hedefin sağlandığını teyit edecek bina enerji modellemesi uzmanlarının faaliyet göstermesi yeşil binaların gelişimi için çok önemlidir. Ayrıca bina enerji modellemesi hizmetlerinin tek seferlik bir hizmet olamayacağı, tam tersine tasarım geliştirme süreci boyunca tekrarlanması gereken bir hizmet olduğu da açıktır.

Türkiye'de de LEED sertifikalı ve ayrıca ÇEDBİK tarafından geliştirilen yerli sertifikasyon sistemlerine sahip binaların sayısı arttıkça yeşil bina yaklaşımlarının ve teknolojilerin yaygınlaşması gerekmektedir. Yerli sertifikasyon sistemlerinin hayata geçirilmesi ile birlikte ülkemizin koşullarına uygun entegre tasarım süreçleri oluşacak ve yatırımcıların bina enerji ve çevresel performansı konusunda ihtiyaçları daha da somutlaşacaktır. Bu süreç boyunca yeşil binalar ile ilgili yerel hizmetlerin de piyasa odaklı ve katılımcı bir model etrafında geliştirilmesi önemlidir. ■